

Door: Eric Harms (freelance journalist, Utrecht)

WEEKJE WEG GEEFT MINIMA WEER KRACHT

Stichting Weekje Weg
Fonds voor sociale vakanties

Het is slechts weinig minima gegund: even een weekje ertussenuit, weg van de dagelijkse beslommeringen en de financiële zorgen. Terwijl een korte vakantie juist zoveel positieve effecten heeft: het haalt tijdelijk de druk van de ketel, en maakt de mensen niet alleen sterker en weerbaarder maar ook optimistischer over de toekomst. Zeker wanneer zij samen met lotgenoten even afstand hebben kunnen nemen van de eigen situatie. Al vele jaren stelt Stichting Weekje Weg daarom minima in de gelegenheid om op vakantie gaan. Met steun van een heel team van vrijwilligers en dankzij financiële bijdragen van sponsors en gemeenten. “Juist uit oogpunt van participatie is dit een hele goede invulling van ons armoedebeleid.”

Maar die tijd is geweest, aldus Engelschman.

Inmiddels zijn de vakanties gericht op gezinnen met een minimum inkomen, en wordt allang niet meer gekeken naar herkomst of politieke kleur. “De enige voorwaarde om voor deze vakanties in aanmerking te komen is dat je van een minimum inkomen moet rondkomen, en dat je kinderen niet ouder mogen zijn dan 12 jaar.”

Wie van maar heel weinig geld moet zien rond te komen, heeft al moeite genoeg om naast de huur ook de dagelijkse boodschappen te betalen. Geld voor nieuwe kleren of schoenen is er nauwelijks, laat staan dat er geld overblijft voor een vakantie. De problemen nemen alleen maar toe als er iets onverwachts gebeurt. De schuldhulpverlening is dan vaak het trieste eindpunt.

De gezinnen, voornamelijk eenoudergezinnen, worden geworven via het buurtwerk, de voedselbanken, jeugdzorg en andere maatschappelijke organisaties, die werkzaam zijn in de gemeenten die bij Stichting Weekje Weg zijn aangesloten. Stichting Weekje Weg heeft de beschikking over accommodaties op drie recreatieparken van Stichting Paasheuvelgroep: De Paasheuvel in Vierhouten, De Woensberg in Blaricum (NH) en De Holenberg in Schaijk.

De stress, de zorgen, het verdriet, maar ook de eenzaamheid die dat met zich meebrengt: het zijn allemaal emoties waar een vakantie soelaas kan bieden, vertelt Sacha Engelschman. Zij is coördinator van Stichting Weekje Weg en verantwoordelijk voor de organisatie van de vakanties voor minima. “Je ziet toch vaak dat mensen die zich in deze situatie bevinden in een sociaal isolement geraten. Het kringetje waarin zij functioneren, wordt steeds kleiner. Het betekent heel veel voor deze gezinnen om de problemen die ze hebben even naar de achtergrond te kunnen dringen. Een korte vakantie vermindert het gevoel van sociale uitsluiting: de ouders doen nieuwe energie op, maken contact met andere mensen die in hetzelfde schuitje zitten en wisselen informatie met elkaar uit. En dat alles terwijl de kinderen veilig met elkaar aan het spelen zijn. Voor even hoeven ze nergens aan te denken en niets te doen. Alleen maar op adem komen.”

Vervoer van en naar de terreinen is geregeld. “We bieden ze een totaalpakket aan, inclusief fietsen op maat, skelters voor de kinderen, uitstapjes en gezamenlijke activiteiten zoals een barbecue. In feite hoeven ze zelf niets meer te regelen. En dat is ook nodig, want vaak kunnen de mensen die wij ontvangen er niet veel meer bij hebben.”

TOTAALPAKKET De oorsprong van Stichting Weekje Weg ligt bij de Arbeiders Jeugd Centrale (AJC), die in 1922 het huidige recreatieterrein De Paasheuvel in Vierhouten aankocht, om er vervolgens vakantiecampen te organiseren voor de arbeidersjeugd uit de grote steden.

POSITIEF EFFECT Dit jaar heeft Stichting Weekje Weg voor 234 gezinnen de vakantie verzorgd. Engelschman: “Tien jaar geleden waren dat nog vooral gezinnen die al jaren in de bijstand zaten. Een situatie die bijna van ouder op kind overging. Toetreding tot de arbeidsmarkt was er bijna niet. Nu hebben we heel veel verschillende culturen en nationaliteiten erbij gekregen. Maar ook het aantal ‘nieuwe armen’ neemt toe. Mensen die het eerst goed voor elkaar hadden, maar die door de crisis in de problemen zijn gekomen. Bijvoorbeeld omdat het eigen bedrijf failliet is gegaan, of omdat ze door scheiding of ontslag de eigen woning hebben moeten verkopen en met een restschuld zijn blijven zitten. Het is mooi om te zien dat er in zo’n week echt van alles samen komt. Vrijdag zie je de mensen de bus uitkomen en denk je: als dat maar goed gaat. En een week later merk je dat er toch een groep is ontstaan.” Want dat is een duidelijk kenmerk van de vakanties die Weekje Weg aanbiedt: “Onze vakanties zijn nadrukkelijk ook op het groepsproces gericht. Het doorbreken van het isolement, en de ontmoeting met andere gezinnen staan centraal. Daarom vieren onze gasten ook vakantie samen met gezinnen uit dezelfde woonplaats. Dat scheidt toch een band.”

Die aanpak heeft een positief effect op de doelgroep, zo blijkt ook uit onderzoek dat een aantal HBO-studenten in opdracht van Stichting Weekje Weg heeft verricht. De vakantie leidt tot vergroting van de zelfstandigheid, geeft meer levensenergie en kracht, doorbreekt het sociaal isolement van de mensen, en bevordert het socialisatieproces. De mensen leren van andere deelnemers en krijgen de nodige praktische tips, bijvoorbeeld over mogelijkheden om te bezuinigen, maar ook over gemeentelijke

voorzieningen en regelingen. En het levert de deelnemers de nodige nieuwe contacten op, waarmee ze eenmaal terug in het dagelijkse leven ook erg geholpen zijn.

“De overheid zet tegenwoordig sterk in op zelfredzaamheid, burgerkracht en participatie”, aldus Engelschman. “Maar wij hebben te maken met een groep die zich buitengesloten voelt, en ook geen geld heeft om op volwaardige wijze deel te nemen aan de maatschappij. Door deze vakanties aan te bieden hopen wij dat de mogelijkheden van deze mensen om in de samenleving te participeren zullen toenemen. En dat blijkt dus ook zo te werken.”

VRIJWILLIGERS Dat is voor een belangrijk deel ook de verdienste van de vele vrijwilligers waar Stichting Weekje Weg een beroep op kan doen. “We kunnen beschikken over een groep

van circa 60 vrijwilligers”, aldus Engelschman. “In het voortraject zijn ze als regio-consulent verantwoordelijk voor de werving en selectie van onze gasten. In de vakantieperiode begeleiden ze als gastouders de groepen op de verschillende locaties. En een aantal treedt op als camping-contactpersoon en fungeert zo als schakel tussen de camping en de gezinnen. Samen zorgen onze vrijwilligers ervoor dat de vakanties voor de mensen die meegaan zo soepel mogelijk verlopen.”

Kitty Duijvestijn, maatschappelijk werker in de gemeente Utrecht, kwam twintig jaar geleden in aanraking met Stichting Weekje Weg. “Destijds was het allemaal een stuk minder professioneel dan nu

‘Het is hier gewoon goed geregeld’

Hij was al 36 jaar niet meer op vakantie geweest; zijn vrouw 26 jaar. Logisch dus dat Edwin en Helga met volle teugen aan het genieten zijn van de vakantie die Weekje Weg voor hun en hun twee kinderen geregeld heeft.

De eerste nacht was wel even wennen, erkent Edwin. “Want na zoveel jaren thuis te hebben gezeten, kom je opeens in een andere omgeving en een ander huis terecht en lig je ’s avonds ook in een ander bed dan je gewend bent. Maar nu bevalt het prima. De kinderen vermaken zich uitstekend en wij hebben het ook erg naar onze zin. Sommige mensen zijn wel wat op zichzelf, maar met de rest van de groep hebben we het absoluut gezellig. Bij een aantal gaan we zeker nog een keer een bakkie doen als we weer thuis zijn.”

De organisatie rondom de vakantie verloopt soepel, vindt Helga. “Het vervoer hiernaartoe was goed geregeld, we hadden bij aankomst meteen de beschikking over onze fietsen en onze kinderen kregen tegoedbonnen voor de skelters. We hebben een welkomstdiner aangeboden gekregen, we zijn een dagje naar Slagharen geweest, we hebben gebarbecued en gezwommen. En straks, op de laatste dag, is er na het afscheidsdiner nog een kampvuur. Het is echt geweldig.”

Stichting Weekje Weg voorziet wat hun betreft dan ook absoluut in een behoefte. Helga: “Op Facebook kom ik veel mensen tegen die tot de minima behoren, maar die dat niet durven te melden, of die de weg niet weten. Want als ze wisten dat deze mogelijkheid bestaat, zouden er veel meer mensen gebruik van maken.”

het geval is. We werken tegenwoordig met een vaste groep, die ook regelmatig wordt getraind en bijgeschoold, dat heeft de kwaliteit van de organisatie een flinke impuls gegeven.”

Zelf is ze als regioconsulent belast met de selectie van de gezinnen. “Dat vergt best veel tijd”, erkent Duijvestijn. “Het begint met een oproep, eind december, in Werk en Inkomen

Nieuws, een nieuwsbrief voor uitkeringsgerechtigden. Dat levert een heleboel reacties op. Vervolgens ga ik in februari de mensen bellen, eerst van de wachtlijst en daarna de nieuwe aanmeldingen. Dan worden de gezinnen die mee mogen geselecteerd en volgt er nog een voorlichtingsbijeenkomst. Daar krijgen de mensen te horen wat ze kunnen verwachten.”

Zelf begeleiden Duijvestijn en haar echtgenoot als gastouders ook een van de groepsvakanties van de Utrechtse delegatie. “Tijdens zo’n vakantie verzamelen zich gezinnen uit alle lagen van de bevolking met slechts een gemeenschappelijk kenmerk: ze hebben geen cent te makken. Het zijn doorgaans hele normale gezinnen, die om wat voor reden dan ook pech hebben gehad en in de ellende terecht zijn gekomen.” Het kost daarom ook weinig moeite om het groepsproces op gang te krijgen, is de ervaring. “Iedereen zit immers in hetzelfde schuitje. Daarom is het ook zo mooi om te zien welke positieve effecten zo’n week op de deelnemers heeft. Zoals een moeder met een enorme stuiterbal als zoon, die al maanden met de gemeente in de weer was om een weekendgezin te vinden. Zij kwam in contact met een moeder van een autistisch kind. Die twee bleken een klik met elkaar te hebben. Uiteindelijk heeft de moeder van het autistische kind jarenlang die stuiterbal in het weekend opgevangen. En zo zijn er legio voorbeelden.

Daarom ook zouden veel meer gemeenten hun minima een Weekje Weg moeten gunnen, vindt Duijvestijn. “Al was het maar om die kinderen in staat te stellen op vakantie te gaan. Want dan kunnen zij op school ook eens een keer hun vakantieverhaal vertellen.”

RUGZAK Vrijwilliger Nellie Roeleveld is regioconsulent voor Den Haag en begeleidt samen met haar echtgenoot Piet eveneens een van de groepsvakanties. “Ooit ben ik hier zelf begonnen als gast van Stichting Weekje Weg”, herinnert zij zich. “Aan het einde van die vakantie vroegen ze me of ik vrijwilliger wilde worden. En toen heb ik ja gezegd. Dat is 25 jaar geleden.”

Voor de werving en selectie van de gezinnen kan zij, mede dankzij haar werk op een basisschool, terugvallen op een zeer groot netwerk dat zich uitstrekt van buurthuis tot voedselbank. “He-

‘We kunnen weer even de accu opladen’

Marcel moest noodgedwongen al een keer naar huis, vanwege een sollicitatiegesprek. En over een week breekt voor hem, zijn vrouw Yvonne en dochter Alicia een hele drukke periode aan, omdat ze dan gaan verhuizen. Maar juist daarom voorziet dit weekje weg in een grote behoefte. Marcel: “Hier kunnen we nog even de accu opladen, voordat we er straks weer vol tegenaan moeten.”

De familie is al een paar jaar niet meer op vakantie geweest. “Dat zit er voor mensen zoals ons, die in de bijstand zitten, gewoon niet in”, stelt Marcel. “We hebben voor ons gevoel daarom ook echt geluk gehad dat we hiervoor zijn ingeloot.” Vooral hun dochter geniet met volle teugen. “Die rent ’s morgens de stacaravan uit en komt er pas ’s avonds laat weer in”, aldus Yvonne. “Je ziet haar genieten, mede ook dankzij het werk van het animatieteam. Want dat doet echt hele leuke dingen. Voor de kinderen is het hier echt super geregeld.” Zelf merkt ze dat ze wel wat moeite heeft om de thuissituatie los te laten. “Maar gelukkig zijn de onderlinge contacten heel goed. Mensen helpen elkaar ook echt. Gisteren nog was er een kind kwijt. Dan gaat iedereen mee helpen zoeken. En ook ’s avonds wordt er veel gekletst met elkaar. Dan is het echt gezellig.”

Yvonne en Marcel verwachten aan de vakantie een aantal leuke nieuwe contacten over te houden. “Ik denk dat er op de laatste dag nog best wat adressen uitgewisseld zullen worden. We komen namelijk toch allemaal uit dezelfde gemeente, en zitten ook allemaal in dezelfde situatie. Dat scheidt absoluut een band.”

laas is er maar een beperkt aantal plekken beschikbaar. Want zeker in een stad als Den Haag zijn er best veel mensen die zo’n weekje weg heel goed kunnen gebruiken.”

Zelf merkt ze telkens weer welk positief effect het op de deelnemers heeft. “Het is geweldig om te zien dat zoveel culturen bij elkaar komen en het ondanks alle verschillen toch goed hebben met elkaar. De mensen komen echt tot rust, dankzij de omgeving, vanwege het feit dat ze hier even niets hoeven, en natuurlijk ook omdat ze geen omkijken meer hebben naar de kinderen. We maken uitstapjes, gaan naar het zwembad, en er wordt vooral ook veel gepraat. Mensen gaan hier echt anders weg dan dat ze zijn aangekomen.” Dat is voor Roeleveld ook meteen de voornaamste drijfveer om als begeleider mee te gaan. “Je doet het per saldo voor de mensen. Zonder begeleiders kan de vakantie immers niet doorgaan. Het feit dat jij eraan bijdraagt dat deze mensen een leuke week hebben, en er ook nog eens sterker uitkomen, geeft me veel voldoening. Natuurlijk: je moet zelf best stevig in je schoenen staan. Want het is niet altijd even makkelijk en soms zelfs ronduit zwaar. De mensen die hier komen brengen namelijk bijna allemaal een behoorlijke rugzak met problemen mee. En daar moet je mee om kunnen gaan. Maar in negen van de tien gevallen krijgen we er ook heel veel voor terug.”

René Sepers op zijn beurt is campingcontactpersoon van Stichting Weekje Weg. Hij fungeert als intermediair tussen de

gasten, hun begeleiders en de medewerkers van het campingterrein. “Mijn taak is om ervoor te zorgen dat alles klaar staat op het moment dat de gasten arriveren: dat de skelters rijden, de kamerindeling is gemaakt, de lakenpakketten op de kamers liggen, de kinderbedjes zijn geplaatst. Als de groep binnen is, zorg ik dat iedereen een passende fiets krijgt, met of zonder kinderstoeltje. En tijdens de vakantie week, als er problemen ontstaan in de groep of tussen gastouders en gasten, probeer ik die weg te nemen.” De functie van campingcontactpersoon hebben Sepers en zijn vrouw overgenomen van zijn schoonouders. “Vanwege haar gezondheid kan mijn vrouw het niet meer, maar ik hoop zelf de 30 jaar nog vol te maken. Want het is geweldig om te doen.”

In al die jaren heeft Sepers een hoop zien gebeuren. “Je maakt veel mee, leuke en minder leuke dingen. Maar ik zie het als een uitdaging om iedere week tot een goed einde te brengen. Het mooiste vind ik wanneer mensen uit hun schulp kruipen en het isolement waarin ze leven durven te doorbreken. Na een weekje vakantie zie je echt dat de mensen weer een beetje moed hebben gekregen. Als mensen vind ik dat prachtig om te zien.”

FINANCIERING Voor de bekostiging van de vakanties - gemiddeld 1100 euro per gezin - rekent Stichting Weekje Weg deels op de financiële steun van particuliere donateurs, goede doelenorganisaties zoals de Vriendenloterij, maatschappelijke organisaties als de Vincentiusvereniging en andere sponsors. Samen dragen zij 40 procent van de kosten. De rest wordt gefinancierd door de deelnemende gemeenten. Zij kopen de plaatsen in, en bepalen dus ook hoeveel gezinnen er uiteindelijk mee kunnen gaan, of er een eigen bijdrage betaald moet worden, en zo ja hoe hoog deze dan is.

De gemeente 's-Hertogenbosch is sinds 2008 verbonden aan Weekje Weg, aldus gemeentelijk beleidsmedewerker Maatschappelijke Ontwikkeling Annette van Aanholt. “In die tijd kwam armoede steeds hoger op de politieke agenda te staan en werden er vanuit het rijk ook middelen vrijgemaakt voor de bestrijding ervan. Bij de invulling van ons gemeentelijk armoedebeleid hebben we er vervolgens voor gekozen om ons vooral te richten op kinderen. Want kinderen uit arme gezinnen zijn vaak het slechtst af: ze zijn minder opgewekt, hebben vaker overgewicht, zijn geen lid van een sportclub of vereniging, gaan zelden of nooit op vakantie en beoordelen de eigen situatie vaak als ongunstig. Ondersteuning is daarom hard nodig, maar wij vonden dat die dan wel in natura moest worden geboden. Als het namelijk in geld wordt uitgekeerd, weet je niet zeker of het ook bij de kinderen terecht komt. Misschien gaat het wel op aan de boodschappen. Dat is begrijpelijk maar niet wenselijk. Met dit soort initiatieven voorkom je dat.”

Het aanbod van Stichting Weekje Weg sloot kortom naadloos aan bij de wensen van 's-Hertogenbosch. En dus neemt de ge-

meente nu jaarlijks twintig plaatsen af, waarvoor een bedrag van 15.000 euro per jaar wordt afgedragen. “Alle onderzoeken wijzen uit dat het erg belangrijk is voor kinderen om in contact te komen met leeftijdgenoten. Via een club of vereniging, maar ook door op vakantie te gaan. Als dat financieel niet mogelijk is, vinden wij het belangrijk om als gemeente bij te springen. En dat kan ook, omdat het rijk daar extra geld voor beschikbaar heeft gesteld.”

AAN DE WEG TIMMEREN Toch hebben nog maar twaalf van de 400 Nederlandse gemeenten de weg naar Stichting Weekje Weg gevonden. Veel te weinig, vindt ook bestuursvoorzitter Ago Salverda. Als het aan hem ligt, worden dat er de komende jaren dan ook veel meer. “Het feit dat mensen hier moreel en mentaal sterker vandaan komen, sluit helemaal aan bij het idee achter de participatiemaatschappij en het streven van de overheid om mensen te ‘empoweren’. Stichting Weekje Weg voorziet duidelijk in een behoefte van de minima, en heeft daarnaast tal van raakvlakken met de doelstellingen van zowel het armoede- als het jeugdbeleid. Er zijn kortom meer dan voldoende argumenten voor gemeenten om hieraan mee te doen.”

De gemeenten die participeren willen heel graag blijven. Dat is hoopgevend. Maar om bij nieuwe gemeenten binnen te komen moet er meer gebeuren.” Salverda wil daarom de komende jaren stevig aan de weg gaan timmeren. “We zoeken actief het contact met de gemeenten die nog niet deelnemen. Want ook daar wonen minima die hard toe zijn aan een weekje weg.”

‘Het was een unieke ervaring’

Nog nooit waren de drie kinderen van Comfort naar een pret-park geweest. Laat staan dat ze al een keer in een achtbaan hadden gezeten. Het uitstapje dat tijdens de vakantie van de Stichting Weekje Weg werd geregeld heeft ze met andere woorden een unieke ervaring opgeleverd. “Ze vonden het een beetje eng, maar vooral heel erg leuk. Ze praten er nog steeds over.”

Hiervoor was het gezin drie jaar niet meer op vakantie geweest, vertelt Comfort. “Ik heb een uitkering en dat heeft ons in een beetje moeilijke situatie gebracht. Begin dit jaar wees de gemeente ons op deze mogelijkheid. Die kans heb ik meteen gegrepen. En ik ben blij dat ik het gedaan heb. Het is leuk, gezellig, en je hebt geen omkijken naar de kinderen.”

Het weekje weg bevalt niet alleen de kinderen maar ook haarzelf erg goed. “De groep is erg aardig en de gastouders ook. Ze helpen ons zoveel mogelijk, we krijgen iedere dag lekker eten en er wordt veel georganiseerd en voor ons gedaan.” Ook de accommodatie is prima, vindt Comfort. “Mijn kinderen liggen allemaal in een apart bed. En dat vinden ze zo fijn dat ze nu al nog een keer meewillen.”

Eenmaal thuis gaat ze dan ook zoveel mogelijk andere mensen op het bestaan van de Stichting Weekje Weg wijzen. “Via mijn kerk kan ik straks aan iedereen vertellen hoe we hiermee zijn geholpen. Want ik gun iedereen die in een vergelijkbare situatie zit dezelfde ervaring als ik de afgelopen week heb gehad.”

‘Continu een big smile op het gezicht’

Ooit had Joan, alleenstaande moeder met twee kinderen, een hele goede baan bij de gemeente. “Maar door de crisis ben ik langzaam maar zeker aan de kant komen te staan. En als je eenmaal je baan hebt verloren, rol je zo in het armoedebeleid. En dan kun je opeens geen kant meer op.”

Inmiddels moet het gezin rondkomen van een minimum inkomen. “We kunnen de rekeningen en de dagelijkse boodschappen maar net betalen. Voor iets extra’s, zoals een vakantie, is gewoon geen geld meer over. Ik klaag niet hoor, want ik heb ook hele goede tijden gekend. Maar het is in mijn situatie toch wel heel erg fijn dat er zoiets als de Stichting Weekje Weg bestaat. Want nu komen ik en mijn kinderen er ook nog even uit.”

Het mooiste vindt Joan het effect van deze vakantie op haar kinderen. “Het is geweldig om ze voortdurend met een big smile op hun gezicht te zien rondlopen. Ze kunnen zich hier vrij bewegen, spelen volop met de andere kinderen, maken regelmatig een uitstapje en mogen laat naar bed. Hoe mooi is dat?”

Ook zichzelf geniet van de week vakantie. “Anders zit je toch maar thuis op de bank te wachten tot de schoolvakantie weer voorbij is. Hier zit je in een mooie omgeving, en kom je in contact met nieuwe mensen. Het is goed om ook van anderen de verhalen eens te horen. Want dan blijkt dat er veel meer mensen zijn die door de crisis in de problemen zijn gekomen. Ik sta er niet alleen voor. En dat scheelt toch.”

recreatieterrein
De Woensberg
Blaricum

recreatieterrein
De Paasheuvel
Vierhouten

recreatieterrein
De Holenberg
Schaijk

Stichting **Weekje
Weg**
Fonds voor sociale vakanties

Stichting Weekje Weg
Sacha Engelschman
telefoon: 0577-411 556
e-mail: info@stichtingweekjeweg.nl
www.stichtingweekjeweg.nl

